

Doma in po svetu

— PREGLED NAJVAŽNEJŠIH DOGODKOV —

Janez Janša aretiran — V Ljubljani in Mariboru študentje demonstrirajo — Milošević predsednik srbske republike

LJUBLJANA, Slov. — Aretacija Janeza Janše, eden od štirih, ki so bili obsojeni na vojaškem sodišču v Ljubljani, je močno odmevala po Sloveniji. Najbolj glasni nad aretacijo so univerzitetni študentje v Ljubljani in Mariboru. Dne 8. maja — Janša je bil aretiran 5. maja — je do 30 tisoč študentov demonstriralo na enem glavnih ljubljanskih trgov. Do demonstracije je prišlo kljub temu, da jo je prepovedala policija. V Mariboru je pa manjša skupina študentov organizirala protestno zborovanje. V četrtek, 11. maja, je pa več tisoč študentov bojkotiralo predavanja kot protest zoper aretacijo Janše, ki je bil obsojen julija lani na tajnem vojaškem procesu v Ljubljani, v katerem je bil uporabljen srbohrvaški jezik, ne pa slovenski, to kljub temu, da je proces potekal sredi Ljubljane.

Slovensko pisateljsko društvo je zopet pričelo z literarnimi večeri, na katerih bodo pisatelji, pesniki, filozofi in drugi povabljeni gosti brali znane literarne stvaritve slovenskih in svetovnih avtorjev. Takšni literarni večeri so v znak protesta zoper Janševo aretacijo in se bodo nadaljevali za nedoločen čas. Predstavniki Odbora za človečanske pravice, ki deluje v Sloveniji, so se srečali z Janšo v zaporu. Janša jim je zagotovil, da je so policisti ob njegovi aretaciji z njim dostojno ravnali. Igor Bavčar, ki načeljuje Odboru, je dejal, da se bo le-ta še prizadeval za ponovno sojenje Janši in trem drugim, ki so bili obsojeni zaradi domnevne izdaje vojaške tajnosti. Dodal je, da bo Odbor posebej pazil na to, kako ravnajo z Janšo med prestajanjem 18-mesečne kazni.

Slobodan Milošević, dosedaj predsednik predsedstva centralnega komiteja ZK Srbije, je bil izvoljen na zasedanju srbske skupščine za predsednika predsedstva republike Srbije. Najprvo je skupščina izvolila Miloševića za člana predsedstva, nato pa za predsedstva. To funkcijo bo obdržal eno leto. Stipe Šuvar, ki je bil do včeraj, ko mu je mandat potekel, predsednik predsedstva centralnega komiteja jugoslovanske komunistične partije, je v nekem govoru pretekli teden opisal nedavne nemire v Jugoslaviji kot dogodke, ki spominjajo na kitajsko kulturno revolucijo. Dvoma ni, da je imel za svojo glavno tarčo pri tem Miloševića.

Da je tudi v Srbiji več pametnih glav, ki gledajo na Miloševićevo skrajno nacionalistično početje kritično, je bilo potrjeno pretekli teden, ko so člani srbskega pisateljskega društva izrazili zaskrbljenost nad stalno naraščajočo popularnostjo Miloševića. Srbsko pisateljsko društvo je objavilo poziv, v katerem zagovarja uvedbo večstrankarskega političnega sistema v Jugoslaviji. Milošević nasprotuje večstrankarskemu sistemu. V pozivu so se srbski pisatelji takole izrazili glede Miloševića: »Nevarno je oboževati enega moža, brez ozira kako pomembni so njegovi dosežki.« Zato so pisatelji obljubili, da bodo skrbno pazili na Miloševića in njegovo politiko ter obnašanje.

Pisateljsko društvo Srbije se je zavzelo odločno za spoštovanje človekovih pravic, za pravno državo oziroma za pravosodni sistem, ki je neodvisen od politične kontrole, in za svobodo tiska. Soglašajo z mnenjem mnogih slovenskih demokratov, češ da je te pravice lahko uresničiti samo pod pogojem, da postane Jugoslavija parlamentarna de-

mokracija z dejansko, organizirano opozicijo ter da mora to veljati za vse republike in obe pokrajini. V svoji izjavi pisatelji omenjajo tudi, da glede političnih svoboščin, Jugoslavijo sedaj prekašajo celo take države sovjetskega bloka, kot sta Madžarska in Poljska. Gospodarsko pa postaja Jugoslavija ena najmanj razvitih držav na evropski celini.

Jugoslovanski gospodarski polom se nadaljuje in se še stopnjuje. Tako je vrednost dinarja napram dolarju v zadnjem tednu padel od 10.851 na 11.633. To pomeni, da vrednost dinarja vsak teden sedaj pada za od 5 do 7 ali 8 odstotkov. Inflacijska stopnja, ki je bila nekaj časa »samo« 100 do 150% na leto, je menda poskočila na 400%, nekateri pa pravijo, da bo že do konca leta dosegla 1000%. Nova Markovičeva vlada je, kot izgleda, povsem paralizirana zaradi političnih razprtij v vodstvu komunistične partije.

Srbi so dosegli veliko zmago z izsiljevanjem »izrednega kongresa« Zveze komunistov, ki bo decembra letos. Slovenska partija je bila proti takemu kongresu, še posebej, da bi kongres sprejel bistvene spremembe v partijskih pravilih. Srbski (Miloševićev) namen je okrniti avtonomnost Slovenije in Hrvaške v prid srbskega hegemonizma. V Sloveniji pravijo, da bo slovenska partija morda izredni kongres celo bojkotirala, drugi pa omenjajo, da morda bosta Slovenija in Hrvatska celo sklicali lasten partijski kongres.

Tisk, ki prihaja iz Slovenije, prav tako drugi viri informacije potrjujejo rastoči pesimizem v tej republiki glede prihodnosti. Edina tolažba je v tem, da srbski nacionalistični program ne ponuja nobene rešitve za ogromne gospodarske težave, s katerimi se ne samo južne republike in Kosovo spopadajo, ampak tudi najbolj razvite republike.

— Kratke vesti —

Beijing, Ki. — Na obisku v Kitajski je sovjetski voditelj Mihail Gorbačov. Gre za prvi tak obisk na najvišji ravni od leta 1959. Študentje v Bejingu še vedno demonstrirajo na glavnem trgu mesta, kitajske oblasti nočejo incidentov in jih pustijo pri miru. Študentje želijo, da bi se srečali z Gorbačovom, a do tega najbrž ne bo prišlo, ker je kitajsko vodstvo odločno proti. Večje število študentov se udeležuje gladovne stavke, nekaj jih je zaradi tega v zdravstveno nevarnem stanju.

Buenos Aires, Ar. — Na predsedniških volitvah v tej deželi, ki so bile preteklo nedeljo, je zmagal kandidat peronistične stranke Carlos Menem, sin sirijskih priseljencev, ki je sedaj guverner neke majhne države na severu Argentine. Menem, ki nima jasnega političnega programa, bo naslednik sedanjega predsednika Raula Alfonsina. Predsedniški mandat v Argentini traja šest let, Menem pa bo postal predsednik Argentine šele decembra letos.

Washington, D.C. — Včeraj je predsednik Bush obelodanil nov program za boj zoper kriminal. Med drugim predlaga 1,2 milijarde dolarjev za več zaporov, tožilcev in policistov. Bush zagovarja tudi omejitve v prodaji določenih vrst strelnega orožja, predvsem avtomatske strojnice, ki so med kriminalci in še posebej pri prodajalcih mamil zelo priljubljene. Danes je dejstvo, da so kriminalci običajno boljše oboroženi kot so policisti, ki jim kljubujejo brez posebnega uspeha.

Iz Clevelanda in okolice

Č.g. Tadej Trpin OFM umrl—

Dne 7. maja je umrl za rakom p. Tadej Trpin O.F.M., župnik sv. Štefana v Chicagu, Ill. Pogreb je bil v petek, 12. aprila. K večnemu počitku je bil položen na frančiškanskem pokopališču v Lemontu. P. Trpin je bil rojen 26. decembra 1929 v Hotedršici, Slovenija, ob smrti je bil star 59 let. V ZDA je prišel l. 1949, v mašnika pa je bil posvečen 1957. leta. Župnik pri Sv. Štefanu v Chicagu je postal l. 1986, prej pa je služil kot župnik pri Sv. Jožefu v Jolietu in Sv. Janezu Vianneyju v Detroitu, Mich. R.I.P.

Otvoritev Slovenske pristave—

Slovenska pristava sporoča, da bo pričela poletno sezono kot vsako leto doslej prvo nedeljo v juniju, torej letos 4. junija, z otvoritvenim piknikom. Ob 11.30 dop. bo pri spominski kapeli sv. maša, nato pa kosilo. Popoldan pa bo za ples in zabavo igral orkester Veseli Slovenci.

Novi grobovi

Pauline Stepic

Umrla je Pauline Stepic, vdova po Jamesu, mati Jamesa ml., Linde Nemec ter že pok. Edwarda in Carla, 11-krat stara mati, 10-krat prastara mati, članica ADZ št. 48. Pogreb bo jutri, v sredo, iz Baker zavoda v Berea, O., v cerkev sv. Marije v Berea dop. ob 10. Na mrtvaškem odru bo danes pop. od 2. do 4. in zv. od 7. do 9.

Sophie M. Kozlevchar

Dne 11. maja je v Richmond Hts. bolnišnici po dolgi boleznini umrla 76 let stara Sophie M. Kozlevchar s Huntmere Ave., rojena Slugar v Davisu, W. Va., od koder je prišla v Cleveland l. 1942, vdova po Johnu, mati Johna in Franka, 4-krat stara mati, sestra Josepha, Tonyja, Franka, Mary Stefancic, Antonie Okolish, Margie Golightly, Anne Tramate, Julie Brandt ter že pok. Johna in Jennie Suder. Pogreb je bil 15. maja iz Želetovega zavoda v cerkev sv. Jeroma in od tam na Kalvarijo.

Anne E. Stankavich

Dne 13. maja je umrla Anne E. Stankavich, roj. Polehonki, žena Petra, mati Paula, Terese Duke, Elizabeth Gliha in Thomasa, 12-krat stara mati, sestra Sophie Polehonki, Caroline Schell, Josephine Rosentover ter že pok. Michaela in Josepha. Pogreb bo iz Brickmanovega zavoda, 21900 Euclid Ave., v petek, 19. maja, v cerkev sv. Pavla na Chardon Rd. dop. ob 9.30 in od tam na Verne duše. Na mrtvaškem odru bo jutri in v četrtek pop. od 2. do 4. in zv. od 7. do 9.

Letna seja—

Letna članska seja Slovenskega doma za ostarele bo ta petek zvečer ob 7.30 v spodnji dvorani SDD na Waterloo Rd. Član je vsakdo, ki je kdaj prispeval najmanj \$25 temu zavetišču.

Piknik—

To soboto bo prvi piknik sezone na ADZ letovišču v Leroyu. Od 2. do 4. bo servirano »barbecue chicken« kosilo, vstopnice so po \$6 in jih imajo v glavnem uradu ADZ (531-1900). Od 4. pop. bo igral za ples in zabavo Jeff Pecon orkester.

Nastopi dobro obiskani—

Gostovanje ansambla Vikija Ašiča v Clevelandu pretekli teden je bilo, pravijo organizatorji, zelo uspešno. Obisk je bil dober celo pretekli četrtek zvečer v Slov. domu na W. 130 St., v petek pa je bila dvorana Slov. doma na Holmes Ave. zasedena, razpoloženje pa kar navdušeno, v nedeljo pa je ansambel igral za veliko ljudi na SNPJ farmi v Kirtlandu, kjer so imeli sicer tudi materinski dan kosilo. Včeraj je ansambel igral za stanovalce Slovenskega doma za ostarele. Nastopi v Clevelandu je koordinator United Slovenian Society pod predsedstvom Rosemary Toth.

Procesija—

Procesija Sv. Rešnjega Telesa pri Mariji Vnebovzeti bo v nedeljo, 28. maja, po deseti maši. Pri tej maši bo mašnik škof A. Edward Pevec, ki bo tudi vodil procesijo.

Kosilo lepo uspelo—

Kosilo v korist Slov. doma za ostarele, ki je bilo 30. aprila v Slov. domu na Holmes Ave. pod sponzorstvom župnije Marije Vnebovzete in direktorija Slov. doma za ostarele je prinesel čistega dobička \$2973.

Spominski dar—

Josephine Valencic, Cleveland, Ohio, je darovala \$10 v naš tiskovni sklad v spomin na Mathewa Valenčiča, Wakeman, O. Iskrena hvala!

Tiskovine s popustom—

V naši pisarni lahko naročate vse tiskovine v zvezi s poroko, torej vabila, serviete itd. Vse trgovine, ki pomagajo pri porokah, se poslužujejo istih tiskarn, pri nas pa lahko nudimo nižjo ceno in sicer 20-odstotni popust. V pisarni imajo vzorčne knjige, iz katerih lahko izberete po Vaši volji.

VREME

Oblačno z dežjem danes zjutraj, nato sončno in toplo z najvišjo temperaturo blizu 70°F. Deloma do pretežno sončno jutri z najvišjo temperaturo okoli 72°F. V četrtek pretežno sončno z najvišjo temperaturo do 80°F.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. - 431-0628 - Cleveland, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (USPS 012400)

James V. Debevec - Publisher, English editor
Dr. Rudolph M. Susel - Slovenian Editor

Ameriška Domovina Permanent Scroll of Distinguished Persons:
Rt. Rev. Msgr. Louis B. Baznik, Mike and Irma Telich, Frank J. Lausche
American Home Slovenian of the Year 1987: Paul Košir

NAROČNINA:

Združene države:

\$36 na leto; \$21 za 6 mesecev; \$18 za 3 mesece
Kanada:

\$45 na leto; \$30 za 6 mesecev; \$20 za 3 mesece
Dežele izven ZDA in Kanade:

\$48 na leto; za petkovo izdajo \$28
Petkova AD (letna): ZDA: \$21; Kanada: \$25;
Dežele izven ZDA in Kanade: \$28

SUBSCRIPTION RATES

United States:

\$36.00 - year; \$21.00 - 6 mos.; \$18.00 - 3 mos.

Canada:

\$45.00 - year; \$30.00 - 6 mos.; \$20.00 - 3 mos.

Foreign:

\$48.00 per year; \$28 per year Fridays only

Fridays: U.S.: - \$21.00 - year; Canada: \$25.00 - year

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio
POSTMASTER: Send address change to American Home
6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103
Published Tuesday & Friday except 1st 2 weeks in July & the week after Christmas

No. 37 Tuesday, May 16, 1989

Marija tudi Slovencem Mati

»Marija, vse k Tebi hiti,
Marija, pomagaj nam Ti...«

Ko bi se vzdignilo letalo in preletelo podolgem in počez vso slovensko pokrajino od Alp do Jadrana, od prekmurskih ravnih do kočevskih pragozdov, koliko cerkvic bi pozdravilo nostalgичno slovensko oko! Koliko jih je Marijinih in koliko od teh romarskih? Kdo bi vedel? Za to ne bi bila dovolj ne topografska ne umetnostnozgodovinska karta naše ožje domovine. Za to bi bilo treba srčnega, še več, trpljenjskega zemljevida, ki bi imel vrisana vsa znamenja stoletij, skozi katere se je slovenski človek prebijal; ne skozi temo, marveč s svetlo Zvezdo Danico nad seboj.

Prvotna domovina Slovencev se je ožila, meje so se zarezale v živo narodno telo in puščale dele slovenskega občestva severnim, vzhodnim in zahodnim sosedom. Razsejavanje nas je potem razneslo po vseh kontinentih; vendar je Zvezda ostajala nad nami, postala naša združevalna sila. V njenem znamenju smo se razpoznavali v domovini in za mejo in sredi velikega sveta.

Slovenskemu srcu ni več treba letal, da preleti slovenske romarske cerkve od Brezij do Ptujске gore! Kjerkoli po svetu namreč živi, izseljenec ali zdomec, zamejec ali emigrant, vsak nosi svoje Brezje in svojo Sveto goro, svojo Barbano in svoj Zaplaz v srcu. Zakaj vsaka od slovenskih pokrajin ima vsaj po eno božjo pot, kamor lahko Dolenjec ali Korošec, Primorec ali Prekmurec, Gorenjec ali Belokranjec poroma z milim spominom in zaupnim srcem v vsakršni težavi.

Čaka ga Marija v Puščavi, sredi pohorskih gozdov, v svoji čokati cerkvi, težki in domačnostni, kakršen je tudi pohorski človek, ki se k njej zateka. Čaka ga Marija na Sladki gori, Brez madeža spočeta, mehka kot ljudje okoliških goric. Lahko se zateče k starodavnemu svetišču v panonski ravnini, k vitkemu zvoniku v Turnišču, k Mariji Vnebovzeti, Mariji »na pustini«, ki je vsa zgovorna in širokosrčna, kakor je prekmurski človek, ki je prišel pomoliti k njej.

Pa je spet drugačna v bogati Savinjski dolini, v umetniško razkošnih Petrovčah, kjer zna biti kar Gospa, milostna, a vzvišena, zakaj Savinčana je le treba pogledati malce zviška. A kako krotka in popustljiva je spet na Bizeljskem, v svojem starinskem, prelepem razglednem svetišču, na Svetih Gorah ob Sotli, zakaj dobre ve, kako šibkega stori Štajerca trtin sok, a tudi srčno dobrega, zato tako široko razprostira roke nad njim.

Pa je Devica spet težka od stoletij na Ptujski gori, kjer zajema pod svoj široki plašč vse tegobe Prekije in Slovenskih goric, njih radoživi smeh in bridki jok, od viničarske preteklosti do toče in ujma in zdomstva sedanjosti. In kako strogo gleda Njena mogočna božjepotna cerkev pod koroškimi gorami v Novi Štifti pri Gornjem Gradu; tako je polna resnobe in trdnosti, kakor se tudi prilega tamkajšnjim ljudem.

Drobtinice, sladke in žaltave

CLEVELAND, O. - Drobtinice, tudi še nekaterim drugim, se v temle letnem času povračajo misli nazaj tja v majnik 1949, ko smo se poslovili od taboriščnih sotrpinov in se podali na dolgo pot preko »luže« v novo domovino Ameriko.

Argentina je že leto poprej sprejela veliko število beguncev — Kanada tudi, a ona je — bolj ekonomsko preračunano — pobrala mlade fante in dekleta. V Ameriki so zakon za priselitev previdno in boječe dolgo časa premelevali. Morda so se celo bali morebitne zamerre Jugoslavije, s katero so se »žlahtovali« izza časa vojne. No, zakon so izdelali, še v toliko boljši, da so po tem zakonu mogli emigrirati v Ameriko tudi starejši, telesno kaj okrnjeni, in družine. Tega se moramo spominjati in biti zato Ameriki hvaležni.

Majhno število beguncev je prišlo sem že v marcu. Majnika pa nas je prišla že velika skupina. Bila so vrata odprta in prihajali so v večjih in manjših skupinah tekom celega leta 1949 in še par let pozneje. Deležni smo bili ljubeznivega sprejema, nekaj le je bilo takih, ki našega prihoda niso bili veseli. Poimenovali so nas »Rožmančevci«, sicer zato, ker bi bili lahko dobri ljudje kakor so oni, če ne bi bili po škofu Rožmanu zapeljani.

Moj oče in mati, oba sta bila v Ameriki, prav v Clevelandu. V kolikor morem izračunati, sta bila tukaj v letih 1903 do 1908. Vrnila sta se domov na majhno kmetijo z dvema fantkoma. Jaz sem takrat še blodil po vsemirju, šele leta 1914 sem prijojal na svet. Star sem bil 6 tednov, ko se je oče poslovil od doma, žene (moje matere) in štirih otrok. Šel je držat prestol cesarja Franca Jožefa, ki bi se bil prav tako lahko prevrnil brez navzočnosti mojega očeta. Oče se ni več vrnil domov.

Rastel sem ob črnem kruhu, žgancih in kislem zelju, poslušal mater, ki je večkrat pripovedovala o naporinem delu in slabem zaslužku v Ameriki. Tiste čase (bilo je tudi še tukaj precej primitivno), so priseljence, moške, največ potiskali v rudnike, tukaj v Clevelandu pa v livarne. Nič ni čudnega, če se je Janez spominjajoč se materinega pripovedovanja prej bal kakor veselil Amerike. Kako naj se fant, ki je 35 let živel kot kmet, povezan z zemljo, sedaj naenkrat spusti v podzemeljski rov, kako naj bi se sprijaznil z mislijo, da se bo

tresel od strahu, kjer se žareče železo pretaka?

No, preveč sem črno gledal. Ni mi bilo treba v podzemeljski rov in tudi nisem videl, kakor teče žarečo železo.

Moj starejši brat, v Ameriki rojen, da bi se izognil vojaški službi v Jugoslaviji, jo je leta 1924 nazaj v Ameriko pobrisal. On mi je s tresočo roko podpisal listino, garantno pismo, da me sprejme k sebi. Mnogi niso bili tako srečni, da bi imeli tukaj brata ali sestro — pa zato še bolj veseli, da so jim daljnji sorodniki ali samo dobri ljudje omogočili, da so mogli sem, v to — danes lahko rečem — v to dobro deželo.

Zakaj sem zapisal, da je moj brat s tresočo roko podpisal za mene garancijo?

Ko so moji rojaki tukaj, nekaj jih je bilo prav vročih, izvedeli, da sem v begunstvu in prosim za priselitev v Ameriko, so pritisnili na brata, naj bo vendar pameten in naj me pusti, kjer že sem. Pravili so, da oni dobro vedo, ker dobivajo pošto od doma in berejo Prosveto, da smo iz domovine pobegnili z izdajalskim maslom na glavi. Zbežali da smo, ker smo se bali zaslužene kazni itd. Tam po taboriščih v Italiji, še več jih je v Avstriji, sedaj lenarijo, se z babami vlačijo, če le morejo tudi kradejo, za delo jim ni mar. Tak je prav verjetno tudi tvoj brat. Semkaj ga boš dobil, mu dal streho in ga »futrak«, ti boš pa garal za družino in še za brata. Le pamet v roke, saj včasih si jo imel. S takim in podobnim prigovarjanjem so podučevali brata. Torej ni prav nič čudno, da je brata malo skrbelo in je z majhnim veseljem in velikim strahom pričakoval mene.

Naj se povrnem nazaj, na mojo rajžo preko oceana.

Pozabljen sem postal za danes in včeraj, kakor se dogaja mnogim v letih, dobro pa se spominjam nazaj v leto 1949, da sem v skupini mnogih, enakih, prisedel 27. aprila na tovrnjak. Bilo je sicer več tovrnjakov, ki so nas odpeljali iz taborišča Spittal na ondoto železniško postajo. Odpeljali smo se in 29. aprila dospeli v pristaniško zbirališče Bremen.

Dne 6. majnika smo vkrcali na ladjo. Mladi so veselo prepevali, starejši zaskrbljeno premišljevali, kaj jim bo prinesla prihodnost. Jaz sem pod kožo skrivaj jokal, ob mislih, da sem zapustil, verjetno za vselej, domovino, domačijo, ki bi me lahko preživljala, in pustil sem doma samo jokajo-

Pa je spet vsa drugačna, topla, domačnostna in mehka, tista iz dolenjske Nove Štife pri Sodražici; vsa materinska se sklanja izpod čokate kupole v svoje baročno razkošje. Nekam francosko ali nemško ali nekako drugače tuje v svojem oponašanju gotike se zdi svetišče na Rakovniku, a kaj videz, ko pa je Marija Pomočnica v njej pripravljena, da prejme ljubljanskega meščana k sebi v svojo tišino in pomirljivost, da mu izleči vse rane.

Pa Marija iz Stične, kjer so zidovi težki od molitev stoletij in je že dovolj, da duša stopi med križne hodnike, in še preden stopi pred Marijo, je že našla svoj mir.

Primorec pa bo poromal v mislih na Sveto goro, na Mi-

(dalje na str. 3)

čo mater.

Odvezali so privezano ladjo, odstranili mostiček, sirena je zatulila in ladja se je rahlo stresla in odluščila od obale.

*Zaplula je barčica moja,
zaplula je v sredo morja.*

Razen dveh dnevov je bilo vreme za plavanje po morju vseskozi lepo. Mercy, tako je (dalje na str. 3)

Upokojencem Slovenske pristave

CLEVELAND, O. - Čeprav smo že v sredi meseca maja, se narava kar ne more otresti hladnega in deževnega vremena in izgleda, da letos ne bomo uživali pomladi. Čez par tednov bo pritisnila vročina in bomo kar veseli, da se bomo lahko podali na našo Slovensko pristavo.

Naše članice in člane vabim, da se nam pridružijo — če le morejo — 29. maja ter da pridejo že dopoldne na Pristavo in jo pomagajo čistiti in pripraviti za poletno sezono. Popoldne ob treh pa bomo imeli mesečni sestanek našega kluba Upokojencev SP in sicer v Lobetovi dvorani.

Lansko leto je bil z nami na ta dan še naš pokojni član Ivan Hočevanar. Pripeljal je s seboj svojega najmlajšega sina Tomaža, ki nam je veliko pomagal, posebno na Orlovem vrhu. Ko smo se je jeseni poslavljali od pokojnega Ivana v pogrebem zavodu in sva si s Tomažem segla v roke, mi je ta dejal s solznimi očmi, da je še danes srečen, da je oče ustregel željo, in nam prišel pomagat. Ivan, pogrešamo Te, a pozabili Te ne bomo nikoli.

Na sestanku v Lobetovi dvorani se bomo točno zmenili zaradi našega romanja v Lemont in izleta v Milwaukee. Kakor je že bilo objavljeno v tem listu, nameravamo 1. in 2. julija poromati z avtobusom na ameriške Brezje v Lemont, Ill., 3. julija, to je v ponedeljek, bi pa naredili izlet v Triglav park pri Milwaukeeju.

Na ameriških Brezjah se bomo zahvalili Mariji Pomagaj za vse milosti in dobrote, ki smo jih prejeli, odkar smo pred 40 leti prišli v deželo svobode. Posebno bomo prosili Marijo, da izprosi svobodo tudi naši rojstni domovini Sloveniji. Na Lemontskem gričku bomo srečali veliko rojakov, katerih mogoče že 40 let nismo videli. Slovenci v Milwaukeeju nas pa tudi z veseljem pričakujejo.

Vožnja, prenočevanje dve noči v motelu in delna hrana za 3-dnevno potovanje, vse bo stalo od \$110 do \$130 na osebo. Odločite se hitro in se nam pridružite za to potovanje, saj ne bo vam žal.

Prijave sprejemajo:

Joe Koren 942-3213
Tone Oblak 881-9947
Frank Urankar 531-8982

Na svidenje na Slovenski pristavi 29. maja!

U.F., tajnik

Ha-Hec-Hi- Ho-Humor!

Skuhal ali pogrel

MECAN

ZANIMIVOSTI

Leta 1838 je mehiški general Antonio Lopez de Santa Ana v bojih s Francozi izgubil nogo. Organiziral je za svojo nogo veličastne pogrebne svečanosti, jo dal pokopati z vojaškimi častmi in ji postavil spomenik.

Angleški pesnik John Milton je pisal svojo mojstrovino »Izgubljeni raj« sedem let in dobil zanjo od svojega založnika pet funtov sterlingov. Razen tega mu je založnik obljubil, da bo dobil nadaljnjih pet funtov, če bo do konca prodal prvo izdajo, 1.300 izvodov.

Allan ni bilo pravo drugo ime velikega ameriškega pesnika in pisatelja Edgarja Poeja, ki je zaradi alkoholizma umrl istega leta kot naš Prešeren (1849), star šele 40 let. To je bil priimek bogatega škotskega trgovca Johna Allana, ki je šestnajstletnega fantiča posinovil, ko je v tej starosti ostal brez staršev.

Samozavest katoliške Cerkve, skoraj dvatisočletne organizacije, ki misli, da je večna, je šla Napoleonu močno na živce. Nekoč je v razgovoru s papeževim tajnikom kardinalom Ercolom Consalvijem, povzdignil glas in zagrozil:

»Bodite si na jasnem, da lahko vašo Cerkev uničim!«

Kardinal mu je mirno odgovoril: »Veličanstvo, tega nismo zmogli niti mi, duhovniki, v vseh osemnajstih stoletjih!«

Največja gradnja na svetu (in edina, ki jo je videti z Lune) je veliki kitajski zid, ki so ga dogradili leta 221 pred našim štetjem po komaj osmih letih dela: dolg je bil tedaj 6500 km, visok od 5 do 40 metrov, debel pa ponekod tudi 10 metrov.

Ce delimo vojaške izdatke zaveznikov med drugo svetovno vojno s številom ubitih sovražnih vojakov, se pokaže, da je stal vsak ubiti sovražnik zaveznike 225.000 dolarjev.

Kadar je v starih časih na Kitajskem umrl krivec zločina prej, kot je odslužil kazen, so obsodili koga iz njegovega sorodstva: prvorojenca, brata ali očeta, ker so bili prepričani, da zločin ne sme ostati nekaznovan.

Znani ameriški založnik George Horace Lorimer (1868-1937) je moral kot mnogi drugi založniki zavriniti velik del zgodb in novel, ki so mu jih pošiljali za objavo neocenjeni pisatelji. Na začetku svoje kariere je nekoč dobil pismo hude mlade dame, ki je pisala:

»Prejšnji teden ste zavrnilo mojo zgodbo. Vem, da je sploh niste prebrali, ker sem namenoma zleplila skupaj strani 15, 16 in 17, ko pa sem dobila rokopis nazaj, so bili še vedno zlepljene. Goljuf ste in zavračate zgodbe, ne da bi jih sploh prebrali!«

Mr. Lorimer ji je odgovoril: »Gospa, zjutraj, ko pri zajtrku odprem mehko kuhano jajce, mi tudi ni treba jesti vsega jajca, če hočem ugotoviti, da je slabo.«

Sedaj pa še nekaj pripomb k letošnjemu Korotanovemu koncertu. Sodeč po tem, kako so se mnogi navzoči izražali v točilnici, sklepam, da je spored večini ugajal. Le Vitko je pripomnil, da se petje ni dovolj slišalo po celi dvorani in je za prihodnjič predlagal ozvočenje odra in dvorane. Toda Vinko mu je takoj vpadel v besedo trdeč, da zvočnikov prav zares ne potrebujejo, kajti če bi bilo preveč naglas, se človek še pogovarjati ne bi mogel več med koncertom. Nadalje je trdil (beri: se je pridušal), da je na lastne oči videl, kako je dirigent Rudi tuintam z rokama in glavo spodbujal pevce, naj pojejo čisto tiho. Če ne bi Rudija poznal še iz Rakovnika, bi mislil, da je hudoben človek in ne privošči publiki, da bi vse dele pesmi slišala enako naglas. Tako pa si ne zna razlagati takega početja...

Janez je na srečolovu. Izklincevalec oznani glavni dobiček: »Stevilka 713, debela svinjal!«

»To sem jaz,« veselo vzklikne Janez.

DROBTINICE...

(nadaljevanje s str. 2)

bilo ladji ime, meni nič, tebi nič je počasi rezala valove. Menda je vedela, da vozi robo brezvrednosti in je pač vseeno, do kdaj jo prepelje preko morja.

Nekaj naših je obležalo in hotelo bruhati, jaz sem ostal vse skozi zdrav in pojedel vse, kar se je takrat serviralo. Je bil še spomin na vojno in hrane ni bilo preveč. Mornarji, večinoma sami zavaljeni črnici, niso stradali, vsaj tako je izgledalo.

Bogu bodi zahvala. Po dvajstidnevem guganju po vodi smo 18. majnika 1949 v pristanišču New York stopili na ameriška tla. Tukaj se je število nas skupnih popotnikov razdrobilo na vse strani širne Amerike. Odšli so, kjer so pač imeli sponzorstvo. Skupina, morda dva ducata, nas je vlak odpeljal in smo se že 19. majnika znašli v Clevelandu, kjer so nas pričakali naši varuhi (sponzorji).

Mene je pobral moj brat z ženo in me z avtom odpeljal na svoj dom, kjer me je radovednih oči pričakovalo šest bratovih otrok. Dobra pojedina in dolgo so trajali razgovori, kar za vsa moja leta nazaj. Otroci so me kar takoj klicali (mati jih je dobro naučila) »uncle John«. Mlajšim otrokom se je čudno zdelo, kakšen je ta »uncle«, da ne zna nobene po »naše«.

Drugi dan po prihodu so me peljali v mesto. Ne spominjam se več, v katero trgovino. Na novo so me preoblekli od vrha do tal. Izgledal sem kot pravi, rojen Amerikanec.

Prva nedelja, ki je prišla, sva se z bratom zapeljala k Sv. Lovrencu k maši. Takrat je bil tam kot župnik msgr. John Oman, pomočnik (kaplan) je bil pa Julij Slapšak. Msgr. Matija Škerbec je ob neki priliki v zasebnem razgovoru rekel: »Smo le v gosteh pri dobrih ljudeh.« Že nekaj mesecev poprej je bil lepo sprejet v župnišče Sv. Lovrenca naš begunski škof dr. Gregorij Rožman, gost je bil msgr. Omana. Vsi ti duhovniki so sedaj že pokojni.

(Ko bom videl to pisanje v AD natisnjeno, bom pripovedovanje nadaljeval.)

K procesiji Sv. Rešnjega Telesa vabim.

Ni treba, da si faran Marije Vnebovzete — dosti je, da si dober kristjan in se boš rad procesije udeležil. Razvila se bo 28. majnika iz cerkve M. Vnebovzete po slovesni slovenski sv. maši, ki se daruje ob 10. uri. Poživimo in ohranimo to lepo pobožnost! Pred leti je bila ta procesija pri Sv. Lovrencu — sedaj se bo poskusilo nadaljevati v naši fari oz. M. Vnebovzeti. Vse lepo vabim — še posebej pa tiste, ki nas je v majniku 1949 ladja Mercy prinesla v to deželo.

J. P.

**Ameriška Domovina
je Vaš list!**

Cleveland, 20. marca 1989

SLOVENSKI JAVNOSTI

Ze v juliju 1988 nam je grof Nikolai Tolstoy sporočil, da je vse pripravljeno, da se začne razprava o tožbi, ki jo je vložil Lord Aldington — bivši angleški načelnik štaba 5. Corpusa v Klagenfurtu — proti Nigel Watsu in grofu Tolstoyu. V tej tožbi skuša Lord Aldington dokazati, da s svojim ukazom maja 1945 o prisilni vrnitvi Kozakov in ruskih civilistov Stalinu in pa 70.000 Jugoslovanov — med njimi so bili domobranci in civilisti — Titu, ni zagrešil nobene nerednosti ali zločina. To mu namreč očita Tolstoy v knjigi: »THE MINISTER AND THE MASSACRES«.

Proces se začne letos junija. Tolstoy nam zagotavlja, da ima zbrane vse potrebne uradne dokumente in priče, ki so bile osebno udeležene pri teh dogodkih. Zato se vljudno obračamo na vse Slovence z vdano prošnjo za denarno pomoč za uspeh tega procesa.

Iskreno prosimo vse Slovence, da z združenimi močmi podpremo grofa Tolstoya pri njegovem delu in vložimo vse svoje sile za uspeh te naše prve in poslednje pravde v Londonu, kjer se bo govorilo o slovenskih žrtvah.

Spoštljivo se obračamo na našo slovensko častito duhovščino: prosimo predvsem Vaše moralne podpore.

Obračamo se na Vas Slovence, ki Vam je Bog dal posebne sposobnosti in svoj blagoslov, da vodite svoja lastna uspešna podjetja: darujte v spomin na vse naše padle žrtve.

Ne pozabimo, da so vsi pomorjeni dali življenje za Boga, Narod in Domovino!

To je poslednja prilika, da se razgalijo zločini in obsodijo krivci.

Svoje prispevke lahko pošljete na sledeče naslove:

Milan Zajec, 15703 School Ave., Cleveland, OH 44110
Otmar Mauser, 338 Woburn Ave., Toronto, Ont. M5M 1L2
Ivan Palčič, 224 Charlotte St., Hamilton, Ont. L8K 4V6

Za Vašo pomoč, že vnaprej prisrčna hvala!

Rev. Jože Cvelbar, Ludvik Kolman, dr. Peter Urbanc

Otmar Mauser, Tone Oblak, Filip Oreh

Marta Sousa-Jamnik

(Prejeto v uredništvu šele pretekli teden)

Marija tudi Slovincem Mati

(Nadaljevanje s str. 2)

renski Grad ali v koprsko stolnico, pa na Staro goro ali na Barbano na otočku blizu Gradeža, znotraj in zunaj meja Slovenije: zdaj k Mariji žalostni ali k Crni Mariji — in mu bo še blažja in slajša in odpustljivejša kot drugim, zakaj njegovo dušo je dolga obdobja žejalo po pravici in svobodi in del Primorske je zanj še vedno prikrajšan, pa zato tolažilne besede potreben. Nas slišiš, Marija Barbanska, ki smo se stolta zatekali k Tebi?

Pa od Gospe Svete nas gledaš, otožna Devica, iz polmraka cerkve, ki so ji zlizala tlak slovenska kolena, pa zdaj komaj še kdaj v njej kdo »po svojenje požebra«. Marija od Gospe Svete, usmili se nas, Korošcev!

Tako smo obšli v duhu nekaj naših romarskih cerkva v domovini in zamejstvu. Toda Slovenec je na svojo pot v svet odnesel s seboj tudi svojo Marijo, Marijo nas vseh, ono z Brezij. Postavil si je svoje slovenske Brezje v Ameriki in v Argentini in v Kanadi in v Avstraliji, na Švedskem, v Nemčiji in Franciji. Marija Brezjanska, Marija Pomagaj!

Tista, ki se k njej zateka osrednji Slovenec v svoji ekonomski in politični stiski, a je zavetnica tudi onim, ki jim je še huje, ker morajo živeti daleč od domovine, zakaj želja in lakota srca nista manj hudi od gmotnega pogrešanja. In ta domovina je marsikomu ne le idilična dežela njegovih dedov, marveč zemlja, iz katere je bil z najglobljimi koreninami na silo iztrgan. Tla, v katerih je ostal morda neznank je zakopan velik del njegove generacije v najbolj cvetočih letih, in ne le zakopan, tudi opljuvan.

Glej, tudi te bridkosti polagajo pred brezjansko Marijo ameriška srca, utrujena od sunkovitega ameriškega ali avstralskega tempa, kajti naravni element našega človeka je vendarle mala, prijazna, pomirljiva slovenska pokrajina.

Tako so slovenska Marijina romarska svetišča kjerkoli po svetu kraji, kamor se skupno ali posamež zatekamo v sili po moč in oporo. In kjer se tudi srečujemo v imenu Nje, ki nam je Slovincem Mati, in Ji kličemo še enkrat: od Brezij do Svete gore, od Ptujске gore do Svetih gorá pa vse do Matere božje Čudodelne svetinje in Marije Pomagaj v Torontu, naši Zvezdi Danici:

»Marija, vse k Tebi hiti,
Marija, pomagaj nam Ti!«

ZORA TAVČAR

Govor na Marijanskem srečanju v Torontu, Kan.
(Kat. glas, 4. maja 1989)

Naš senator v Washingtonu

Slovenija nima svojega lobbyja v ZDA

Članek, ki sledi, je izšel v sobotni prilogi »Dela« 29. aprila izpod peresa Jele Jevremovičeve. Da pa ne bo kdo mislil, da je predmet članka sen. Frank J. Lausche. Ne, Jevremovičeva opisuje intervju, ki ga je imela s 77-letnim bivšim kongresnikom Johnom Blatnikom, ki je tudi danes, kot intervju potrjuje, slepo vdan jugoslovanskemu režimu. Na podlagi tega edinega intervjuja pa sklepa Jevremovičeva, da Slovenija nima svojega lobbyja v ZDA. Trditev je tako trapasta, da je komaj verjeti, da je mogla iziti, prav tako, da pri uredniškem štabu »Dela« ni nobenega, ki bi vedel, da je bil Blatnik kongresnik in nikoli senator. Tudi v uredništvu ni bilo nobenega, ki bi bil od novinarke zahteval, da za tako trditev, da Slovenija nima lobbyja v ZDA, zakaj ne upošteva vsaj kong. Dennisa Eckarta, ki gotovo mora biti prav tako vseč režimu, kot je Blatnik.

Ko so v Sloveniji odkrili, da deluje v ZDA nekaj srbski »lobby«, o katerem redno poročajo v »Delu« po srbskih listih, je menda začela prodirati misel, da je v ZDA tudi nekaj Slovencev. Primitivnost tega spoznanja pa je razvidno iz Jevremovičevega članka.

John Blatnik je znana osebnost ameriškega političnega življenja, sodobnik Johna Kennedyja in Huberta Humphreya, katerih fotografij ima na steni sobe v prijetnem domu blizu Washingtona.

Politično kariero je začel kot nadarjen Trumanov mlajši analitik, potem pa je bil na Capitol Hillu dolga štiri desetletja kongresnik in senator (to sploh ne drži, podatki so napačni ali izmišljeni), zdaj pa kot svetovalec za gospodarski in ekološki razvoj trikrat na teden obiskuje »hodnike moči« ameriškega kongresa.

John Blatnik se vedno rad spominja, da so njegovi starši, zelo mladi in revni, prišli na začetku stoletja iz Slovenije v Ameriko, kjer so z neverjetno vztrajnostjo uresničili svoje

ameriške sanje. Njegov oče je delal najprej v rudniku, potem pa v jeklarni. Mati se je ves čas posvečala skromnemu domu. »To so bili drugačni časi. Jeklarna je ves čas skrbela, da so vsi otroci zaposlenih v njej diplomirali na kolidžu. Priti do dobre izobrazbe in diplome je bila najpomembnejša stvar. Vsi so dobili priložnost za dosego tega cilja.«

Blatnik je inženir in ne glede na politično kariero se mu je posrečilo, da je politiko vse življenje povezoval s svojo stroko. Oče impresivnega sistema ameriških avtocest ne brez zadovoljstva pripoveduje, kako je v kongresu izposloval, da so sprejeli njegovo zamisel in projekt magistralnih povezav med posameznimi ameriški državami, ki je zdaj, ko je uredničen, postal najrazvitejše in največje omrežje avtocest na svetu.

Naš sogovornik je velik in vitek, ima modre oči in pronicljiv pogled, njegovo vedenje je dostojanstveno in nenavadno prijazno. S svojim videzom vas neubranljivo pripravi do pomisli, da Združene države Amerike znajo zares brez diskriminacije nagraditi uspeh, talent in vrednost, ne glede na to, od kod izhajajo.

V domu Blatnikovih, kjer živi tudi Johnova druga žena (simpatična Evelyn, po rodu Nemka), je salon, kjer je na vidnem mestu Jakčeva monografija. Senator jo je pred kratkim od prijateljev v stari domovini dobil za darilo.

»Ponosen sem na svoj narod,« trdi izkušeni politik, ki mu je tako kot vsakemu ameriškega priseljencu veliko do ugleda in dostojanstva države in naroda, iz katerih izhaja njegov rod. Od nekdanje ohranjanje tesne vezi z najvidnejšimi osebnostmi naše zunanje in notranje politike. Osebnostno je poznal Tita, Kardelja, Borisa Kidriča in Borisa Kraigherja (ki ga ima za »trdega doktorinara«), srečeval se je s Kočo Popovićem in gojil koristne odnose z vsemi jugoslovanskimi veleposlaniki v ZDA, od Save Kosanovića do današnjega Živorada Kovačevića.

Prve zveze z Jugoslavijo je začel ustvarjati že med vojno. Bil je član ameriške vojaške misije pri partizanih. Med našimi borci je bil več mesecev; z njimi je hodil po številnih partizanskih poteh. Njihov pogum in vztrajnost sta nanj naredili močan vtis. »To je neverjetno ljudstvo. Njihova srčnost nima nobene zveze s hollywoodskimi različicami vojnega junaštva, zato pa bi tako složnost in odpor v strašnih vojnih razmerah težko našli še kje drugje.«

Johna Blatnika vsekakor ne kaže uvrstiti med bivše politike, značilne za kak drug čas in irelevantne za sedanjega. V sedanjih ameriški politiki je nenehno prisoten. Eden od najbolj

znanih ameriških publicistov Carl Bernstein, ki se je proslavil z Bobom Woodwardom, ko sta poročala o aferi Watergate, ga omenja v svoji knjigi o pokojnem direktorju CIA Williamu Caseyju. Opisuje ga kot človeka, ki je Caseyju, čeprav je res, da o tem ni nič vedel, pomagal iz težav v zvezi z nekimi finančnimi nejasnostmi. Preiskavo zaradi obtožbe, da je bil Casey vmešan v neke nedovoljene posle, je pred več leti vodil znani senator in vodja senatne preiskave v okviru irangata Inouye. Umaknil je obtožbo proti direktorju CIA in se pri tem skliceval na senatorja Blatnika. »Če John Blatnik trdi, da je Bill pošten človek, mi to zadošča,« je takrat dejal senator Inouye. To je Bernstein navedel v svoji knjigi, ki je izšla leta 1987.

Naš sogovornik ne glede na leta in spomine ni opustil koristnega dela, še zlasti, ko gre za Jugoslavijo in Jugoslovane. Med njegove večje podvige sodi izid znamke s podobo Nikole Tesle ob stoletnici rojstva našega znanstvenika leta 1983. V prostorih ameriške Akademije znanosti v Washingtonu mu je uspelo organizirati slovesno akademijo. Ob tej priložnosti je izšla posebna serija znamk — na dveh sta izumitelja, rojena Američana, na drugih dveh pa dva naturalizirana Američana. Eden od njiju je Tesla.

Senator Blatnik je bil gostitelj mnogih uradnih predstavnikov iz Jugoslavije. Eden njegovih zadnjih gostov iz naše države je bil Janez Stanovnik. Odmeva na Stanovnikov pogovor v washingtonskem novinarskem klubu, do katerega je prišlo v Beogradu, ni pričakovati in česa takega ne more razumeti. »Stanovnik je bil zelo blag in ni rekel nič takega, kar do Jugoslavije ne bi bilo korektno. Izrazil je zaskrbljenost zaradi nekaterih trendov. V tem ni bilo nič žaljivega niti osebne. Rad bi poznal razloge za čustvene izbruhe in kritike na Stanovnikov račun. Slišal sem, da je imel težave tudi veleposlanik Kovačević.«

Ali ima Slovenija svoj lobby v ZDA, smo ga odkrito vprašali. Odgovor je bil odločen in jednat: »Nima. Ne veste, kako malo se tu ve o Jugoslaviji. Nič nenavadnega ni, če kdo Srbijo zamenja s Sibirijo ali pa če Banjaluko imenuje Bendžoluka. Mi, ki smo po poreklu iz Jugoslavije, nismo nobenega razloga, da bi to zmedo še večali. Ponosni smo, da smo po rodu iz države, katere prebivalci so ne glede na gospodarske težave celovite osebnosti, zaradi česar ima Jugoslavija častno mesto na svetu. Poleg tega ne more biti v ameriškem interesu, da bi se v okviru zunanje politike ukvarjali z deli kake države,« je dejal senator Blatnik.

S svojimi izjavami se je Blatnik izkazal kot povsem nesposoben. Kateri naj bi bili ti, v imenu katerih pravi, da

KOLEDAR PRIREDITEV

MAJ

19. — Slovenski dom za ostarele na Neff Rd. ima letno sejo v spodnji dvorani SDD na Waterloo Rd.

JUNIJ

4. — Društvo SPB Cleveland priredi Slovenski spominski dan s sv. mašo pri Lurški Materi božji na Chardon Rd., Euclid, O.

4. — Otvoritev Slovenske pristave, na SP.

4. — »Prijatelji Slov. nar. doma na St. Clair Ave.« priredi »brunch«, od 11.30 do 2. pop.

11. — Slov. šola pri Mariji Vnebovzeti priredi piknik na Slovenski prisatvi. Sv. maša na S.P. opoldne, nato piknik.

17. in 18. — Tabor DSPB Cleveland poda spominsko proslavo za pobite Slov. domobrance in vse žrtve komunistične revolucije, na Orlovem vrhu Slovenske pristave.

25. — Piknik ohijske KSKJ federacije na farmi sv. Jožefa na White Rd., Willoughby Hills, O. Igrajo »Button Box Players«.

25. — S.K.D. Triglav, Milwaukee priredi prvi piknik na svoji pristavi.

JULIJ

1. in 2. — Pristavska dneva, na Slovenski pristavi.

1. in 2. — Slomškov krožek prireja romanje v Lemont.

9. — Misijonska Znamkarska Akcija priredi piknik na Slovenski pristavi. Začetek piknika s sv. mašo ob 12. uri opoldne.

9. — Misijonski piknik MZA v Milwaukeeju, na pristavi SKD Triglava.

9. — Zbor Slovenska Pesem vabi na piknik v parku Sv. Jožefa v Jolietu, od opoldne do 8. zv. Igrata Vinko Rigler in ansambel Dediščina od 4. pop. dalje.

14., 15. in 16. — Fara Sv. Vida priredi poletni festival.

22. — Nevburški dan na ADZ letovišču v Leroyu, O. Ob 4.30 pop. polka maša, igra Johnny Vadal orkester.

30. — Belokranjski klub priredi piknik na Slovenski pristavi. Igra Tony Klepec orkester.

govori, je uganka. Njegove izjave so pa kot nalašč za slovenske »zdrave sile«, kaj šele za Miloševićovo klapo. Očitno je tudi, da ta politik »sedanjosti« dejansko nič ne ve, kaj se v Sloveniji in Jugoslaviji dogaja, najmanjšega smisla nima za demokratične težnje, ki so se tam porajali zadnja leta.

V kolikor ima res, da slovenskega lobbyja danes med slovenskimi Amerikanci ni, pa ni rečeno, da bi ne mogli takega »lobbyja« organizirati. Ur.

AVGUST

6. — Dan upokojencev na Slovenski pristavi.

13. — Slov. šola pri sv. Vidu prireja piknik na Slovenski pristavi.

13. — ADZ priredi Družinski dan piknik na svojem letovišču v Leroy, O.

13. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, priredi drugi piknik na svoji pristavi.

SEPTEMBER

3. — Folklorna skupina Kres praznuje svojo 35-letnico z večerjo in folklornim sporedom v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

9. — Fantje na vasi prirede koncert v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

10. — ADZ priredi Pečenje školjk na svojem letovišču v Leroy, O.

17. — Oltarno društvo pri Sv. Vidu priredi kosilo v svetovidski dvorani.

17. — Vinska trgatev na Slovenski pristavi.

24. — Društvo SPB Cleveland priredi romanje v Frank, Ohio.

24. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, priredi Vinsko trgatev na svoji pristavi.

OKTOBER

21. — Tabor DSPB Cleveland priredi svoj jesenski družabni večer v Slov. domu na Holmes Ave. Igrajo Veseli Slovenci.

22. — Občni zbor Slovenske pristave.

22. — Slov. dom na E. 80 St. priredi letno pečenje školjk in steklov. Pričetek ob 2. pop. Igra Eddie Rodic orkester.

28. — Štajerski klub priredi martinovanje v Slov. nar. domu na St. Clair Ave. Igra orkester Veseli Slovenci.

NOVEMBER

11. — Belokranjski klub prireja martinovanje v Slov. nar. domu na St. Clair Ave. Igra Tone Klepec orkester.

11. — Pevski zbor Jadran priredi koncert z večerjo in plesom v SDD na Waterloo Rd. Igra Fred Kuhar orkester.

DECEMBER

1. — Slovensko ameriški kulturni svet prireja predbožično srečanje s škofom Pevcem na semenišču Borromeo.

3. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, priredi miklavževanje.

30. — Pevski zbor Korotan poda igro »Noč božična, sveta noč« v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

V BLAG SPOMIN DRUGE OBLETNICE SMRTI MOJE DRAGE ŽENE

JOLANDA BOGATAJ

ki je umrla 10. maja 1987.

Zalujoč — Frank
Cleveland, Ohio 16. maja 1989.

Kanadska Domovina

Cvetka Kocjančič

Richmond Hill, Ont.

Otmar Mauser in kanadsko-slovenski pesniki

Dovolite mi, da k polemiki o dr. Juraku, ki jo je načel Otmar Mauser, dodam še jaz svoje mnenje, ker, kot izgleda, je g. Mauserja najbolj razjezilo, da je moje ime zagledal med kanadsko-slovenskimi pesniki. V svojem članku (A.D., 4. aprila 1989) se kar dvakrat sklicuje name, ko piše: »Se mi zdi potrebno, da g. Velikonja opozorim, da je njegov prijatelj dr. Jurak v svoj seznam severno-ameriških poetov vključil Cvetko Kocjančičevo, ki je objavila nekaj pesmic v Rodni grudi in Lovskem vestniku v Torontu, kar jo — kot mene — še ne dela pesnico. Dr. Jurak pa jo v svoji analizi imenuje kot tako.« V nadaljevanju svoje kritike se g. Mauser še enkrat obregne vame, ko pravi: »V svojem članku je (dr. Jurak) med drugim 'spregledal' tudi Franceta Sodjo in Božota Kramolca. Po drugi strani pa omenja Cvetko Kocjančičevo in jo smatra za pesnico. Prav to me je največ napotilo, da sem se oglasil na dr. Jurakovo oceno.«

Mislim, da je Mauserjeva kritika še veliko bolj pristranska kot članek dr. Juraka. Gospoda Mauserja niti malo ne moti, da so tudi drugi kanadski Slovenci, kot Tone Zagorc, Janez Kopač, Zdravko Jelinčič, Jože Kranjc, Ivan Dolenc, Danica Dolenc, Tom Ložar in Franc Šehovič omenjeni v Jurakovem članku. Zakaj ga torej samo moje ime bode v oči? Upam si trditi, da moje pesmi po številu in po kakovosti presegajo marsikatero zgornj omenjenih poetov. Po drugi strani pa seveda priznavam tudi možnost, da so pesmi Kramolca in Sodje lahko boljše od mojih. Moti me pa, da je g. Mauser iz osebne vendete hotel samo mene izključiti, ker me pač deset objavljenih pesmi še ne dela pesnico.

Že dvajset let živim v Torontu in se dokaj zanimam za literarno delovanje naših rojakov v Kanadi. Lahko rečem, da mi je dostopno veliko več izseljenskega tiska kot povprečnemu Slovencu v Torontu. Na žalost moram priznati, da v vseh teh letih še nisem naltela na eno samo pesem Božota Kramolca, Toneta Zagorca ali Franca Sodje. Videla pa sem dve ali tri objavljene pesmi Janeza Kopača, Zdravka Jelinčiča, Ivana in Danice Dolenc, Franca Šehoviča in celo Otmarja in Karla Mauserja.

Le kdo naj zameri dr. Juraku, če ni omenil vseh kanadsko-slovenskih pesnikov, ki še meni, ki že dvajset let živim v Kanadi, niso poznani. Kriv ni dr. Jurak. Lepo in prav bi bilo, da bi kanadski Slovenci, še zlasti literati, prevzeli krivdo nase. Krivi smo mi sami, ki

nimamo niti ene same literarne revije, v kateri bi vsi kanadski Slovenci, ki hočejo kaj napisati (ne glede na politično opredeljenost) svoje stvari lahko tudi objavili, brez da bi jim uredniki stvari cenzurirali zaradi tega ali onega principa. Samo iz svoje izkušnje lahko povem, kako pristranski in politično selektivni so uredniki obstoječih izseljenskih publikacij. Čisto nič bolj pravično niso kot urednika Izseljenskega koledarja ali Rodne grude.

Tudi med pesniki in pisatelji ni tiste prave sloge, ki naj bi gradila mostove med sprtimi rojaki. Taki smo pač, Slovenci. Radi bi se povzdigovali na vrh Parnasa, pa pri tem pozabljamo, da čim bolj proti vrhu gremo, bolj bi morali biti složni in drug drugega spoštovati, predvsem pa bi morali objektivno presojati drug drugega vrline in napake. Če pesnik sam ne zna sebi najprej v dušo pogledati in v sebi prepoznati napak, potem tudi v drugih ljudeh ni sposoben razločiti dobro od slabega in tudi drugim ljudem lepote, dobrote in pravičnosti ne more osvetljevati in jih na ta način navdihovati za dobra dela.

Kriterijev za ocenjevanje pesmi je toliko, da je še izkušnemu literatu težko presojati. V nekaterih primerih ne gre toliko za količino pesnikovanja, kot za kvaliteto pesmi. Marija je napisala samo eno pesem, pa jo še sedaj, po skoro dvesto letih, po vsem svetu recitirajo. Prešeren je napisal samo eno knjigo pesmi, pa ga do sedaj nobeden, še tako plodovit slovenski pesnik, ni prerasel.

Osebnost sem prepričana, da najboljše kritiko lahko da le širša publika, (če ima šveda možnost svobodne odločitve in ni predhodno manipulirana v to ali ono stran), ker so pesmi namenjene njej. Pravi pesnik ne piše za kritike, ne sam zase in ne za umrle prijatelje. Kolikor bolj se bralec lahko identificira z vsebino pesmi, toliko bolj mu bo pesem všeč. Čim bolj je vsebina politično pobarvana, bolj apelira na določeno grupo ljudi in druge izključuje. Poslanstvo pesnikov pa ni, da bi ljudi drobili na še večje frakcije, pač pa, da bi ljudi družili na osnovi tistih vrednot, ki so nam vsem skupne in dragocene.

Na žalost imamo kanadski Slovenci zelo malo možnost za objavo svojih pesmi, ker so publikacije zelo pristranske in bolj ali manj usmerjene v eno ali drugo stran, tako da za tiste, ki bi želeli biti v sredini, ni prostora. Če pa pesnik ne poskuša brodariti po sredini, je pač zgrešil svoje poslanstvo.

Predlagala bi, da bi namesto

40 let skupnega zakonskega življenja

TORONTO, Ont. - To lepo jubilejno obletnico svoje zakonske zveze sta praznovala zakonca Janez in Jožica Šušteršič iz Grimsby-ja, Ont., v nedeljo, dne 7. maja 1989.

Njuni otroci in prijatelji so jima za to priliko pripravili primerno gostijo v spodnji dvorani župnije Sv. Gregorija Velikega v Hamiltonu, kjer so se zbrali njuni številni prijatelji in znanci. Janez jih je v svojem zahvalnem govoru naslovil kot »staro gardo različnih barv«, kajti z mnogimi sta oba delila taboriščna leta in pozneje težke začetke v Kanadi.

Ker jima Bog ni dal lastnih otrok, sta štiri posvojila. Dva dečka in dve deklici. Zdaj so že vsi dorasli in dobro vzgojeni v ponos Janezu in Jožici, zlasti še, ker dobro obvladajo jezik svojih krušnih staršev. Ena od hčerk je bila celo slavnostni govornik in v lepi slovenščini staršem izrazila v imenu otrok njihovo hvaležnost, spoštovanje in ljubezen, kar je bilo zelo ganljivo. Želela jima je še nadaljnjih 40 let skupnega življenja.

V imenu prijateljev in navzočih je zakonca pozdravil g. Ivan Palčič. V svojem nagovoru je obudil nekaj spominov na preživete čase in jima k njunemu lepemu jubileju čestital. Pred kosilom ju je nagovoril še g. Janez Kopač C.M. in pred jedjo zmolil kratko molitev. Kosilo, ki ga je pripravila ožja prijateljica Jožice ga. Kristina Cerar in njene pomočnice, je bilo okusno in obilno. Dobrote se je zalivalo z dobro kapljico.

Prijetno popoldne je v razgovorih z znanci in prijatelji vse prehitro poteklo.

Janezu in Jožici pa še enkrat iskrene čestitke k lepi obletnici njune poroke z željo, da bi v zdravju, zadovoljstvu in sreči doživela še mnogo let svoje skupne življenjske poti. Bog Vaju živi!

Otmar Mauser

kritik in obtoževanja, kanadsko-slovenski poeti izdali svoj zbornik pesmi in bi tako ljudem dali možnost, da sami pesmi ocenjujejo. S takim zbornikom bi si tudi zagotovili, da strokovnjaki iz Slovenije v bodoče ne bodo nikogar več spregledali.

Cvetka Kocjančič

Ga. Kocjančič je povedala svoje. Dodal bi, da njene besede veljajo tudi zanjo. Nisem še zasledil, da bi bila ga. Kocjančič z besedo ali dejanjem kdaj kaj napisala, ki bi ne bil po svoji vsebini sprejemljiv za režim v Sloveniji. In pri tem ne mislim na današnji čas, ko je v Sloveniji še vedno enopartijska diktatura, padli pa so mnogi desetletja dolgi tabuji

(dalje na str. 6)

† STANKO ŠULIGOJ

TORONTO, Ont. - Iz vrst prvih povojnih beguncev, ki so se po l. 1948 naselili v Kanadi in zlasti v Torontu, nam je smrt spet iztrgala vernega kristjana in zavednega Slovenca doma iz Kal nad Kanalom na Primorskem, vsem znanega in priljubljenega Stanka Šuligoja.

Že pred 18 leti je bil operiran za pljučnim rakom, pa je po operaciji še vedno pridno delal in nihče, ki ni vedel, da v sebi nosi klice te smrtonosne bolezni, bi ne sodil, da je bolan. Bolezen je narareč znal tako prenašati, da na zunaj ni nikoli pokazal tiste težke in mučne slutnje o smrti, ki ga je prav gotovo spremljala noč in dan. Ostal je družaben in vesele narave, pri tem pa marljiv in delaven. Kot mi je njegova dobra žena Danica povedala, je tisto popoldne pred svojo smrtjo še travo kosil pred hišo. To je bilo na petek, 28. aprila 1989, zvečer pa se mu vlila kri in je v nekaj trenutkih izdihnil.

Bog mu je bil milostljiv, da mu je po operaciji naklonil še toliko let življenja in mu prihranil kakšno težje telesno trpljenje, kar je pri taki bolezni navadno slučaj. Hitra smrt brez bolečin ga je doletela, za kar je gotovo v svojih dnevni molitvah prosil. Uslišan je bil. Tako se je pridružil številnim ostalim članom naše slovenske občine v Torontu, ki so že pred njim odšli v večnost in božji mir.

Pokojni Stanko se je rodil 15. oktobra 1915 v Kalu nad Kanalom. Tam je služboval kot občinski tajnik, kot tak pa pozneje tudi v Goriških Brdih. Za ženo si je izbral sovaščanko Danico, ki mu je bila zvesta zakonska družica do zadnje ure. V zakonu so se jima rodili trije otroci: sin Herman, ki je v Kanadi dovršil filozofske študije in iz humanističnih ved napravil doktorat in sedaj kot profesor filozofije poučuje na Humber College, ter hčerki Metka in Marjalenska. Vsi trije otroci so pri svojem kruhu in imajo svoje družine.

Tudi na Primorskem so Slovenci preživljali hude čase. Najprej pod italijanskimi fašisti, pozneje pa tudi od strani komunističnih partizanov. Kot italijanski državljani je Stanko moral za krajšo dobo služiti v italijanski vojski, po padcu Italije pa se je vrnil domov, kjer so ga partizani kmalu mobilizirali, pa jim je po osmih dneh ušel in se pridružil goriškemu domobrancem, kjer je služboval v propagandnem odseku.

Ko so partizani zasedli slovensko Primorsko, je moral z družino bežati naprej v Italijo in dalj časa preživeti v taborišču Riccione kot begunec. Od tam je najprej sam emigriral v Kanado l. 1951, potem pa poskrbel, da je tudi družina pri-

šla za njim. Kmalu po prihodu v Kanado se je zaposlil pri gradnji letalske tovarne DeHavilland, kjer pa so ga zaradi »državne varnosti« kot tujca odpustili. Novo službo je našel v tovarni Goodyear Tire Co. in tam delal vse do svoje upokojitve.

Pokojni Stanko se je poleg službenih dolžnosti, tudi versko in narodno pridno udeleževal. Pri gradnji prve slovenske cerkve v Kanadi Marije Pomagaj na Manning Ave., je aktivno sodeloval in bil dalj časa v cerkvenem odboru, ki je gradnjo nadzoroval, pri tem pa je tudi gmotno podpiral ta prvi večji podvig slovenskih povojnih beguncev v Kanadi.

Bil je tudi agilen član podporne organizacije Karitas in s časom za štiri leta kot predsednik vodil Slovensko letovišče, kjer sta si z ženo postavila lično poletno hišico. Tam sva se tudi največkrat srečala in debatirala o naših slovenskih in svetovnih problemih. Bil je silno načitan mož in je skrbno sledil vsem dogajanjem tako v njegovi Primorski, kot v matični domovini in ostalemu svetovnemu političnemu razpletanju. Bil je vesten podpornih slovenskih zdomskih publikacij, zlasti borčevskega glasila Tabor, ker je kot član tej organizaciji pripadal.

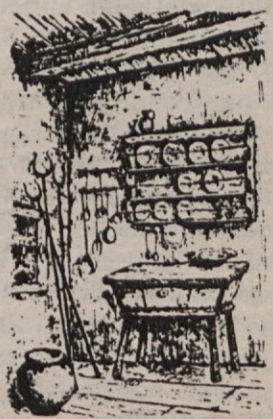
Zdaj se je od nas poslovil. Pogrešali ga bomo. Zlasti ga bodo pogrešali njegova zakonska družica Danica in otroci.

Mašo zadušnico je v torek zjutraj, 2. maja, ob 10. uri opravil župnik Marije Pomagaj g. Tine Batič C.M. ob asistenci gg. Janeza Kopača in Jožeta Časla. Od tam so ga številni prijatelji pospremili na pokopališče in k večnemu počitku.

Dragi Stane, svoj tek si dokončal in svojo vero ohranil. Naj Ti bo zato dobri Bog usmiljen Sodnik in obilen Plačnik.

Žalujoci ženi Danici, sinu Hermanu, Metki in Marjalenci in vsem ostalim sorodnikom v imenu Zveze DSPB in okrajnega odbora DSPB-Toronto, ter v mojem in v imenu moje družine izrekam iskreno sožalje in sočustvovanje ob težki izgubi dobrega moža in skrbnega očeta, ki ga je Bog poklical in pripravil za zmagoslavno vstajenje.

Otmar Mauser

KANADSKA DOMOVINA

O. Mauser in kanadsko-slovenski pesniki

(nadaljevanje s str. 5)

glede politične emigracije in njenega delovanja, ampak na čas pred to »liberalizacijo«, ko je bilo ignoriranje iz političnih razlogov kulturnih ustvarjalcev skoro popolen. Takrat ni imela, v kolikor je meni znano, ga. Kocjančič s svojo »sredinsko« usmerjenostjo nobenih težav, da bi režimska glasila njene pesmi in reportaže odklanjala. Če je bilo iz tistih let takih za slovenski režim politično nesprejemljivih in zaradi tega zavrnjenih njenih rokopisov ali stvaritev, bi bil vesel, da bi jih posredovala našemu listu za objavo. Če bi se namreč mogla ga. Kocjančič izkazati kot resnična in nepristranska borka za svobodo misli in izražanja tudi v Sloveniji, bi, sem prepričan, veliko pridobila na ugled tudi pri tistih, s katerimi sedaj ima težave oziroma ki proti njej baje vodijo vendete.

Ga. Kocjančič se sklicuje tudi na to, da bi moral biti tisk v Kanadi in ZDA odprt tudi tistim, ki so na tak tisk morda naročeni, s svojimi gledanji pa odklanjajo dolgoletna in jasno začrtana stališča tega tiska do režima v Sloveniji in Jugoslaviji. Če bi bila ga. Kocjančič res »fair« oziroma tako »sredinska«, kot se skuša izkazati z njenimi lepo zvanečimi besedami, bi že bil dobil ali kje videl kateri njen članek, v katerem bi izrecno kritizirala slovenski režimski tisk, zakaj vendar daje pristransko sliko o Slovencih v kanadski skupnosti ali sploh v izseljenstvu. Če je ga. Kocjančič takšen članek kdaj kje objavila, še posebej v tistem režimskem tisku, v katerem objavlja svoje druge sicer kar dobro napisane prispevke, zopet bi bil hvaležen, da bi tisti članek, ali morda celo pismo uredništvu Rodne grude ali Slovenskemu koledarju, ali Slovenski izseljenski matici, posredovala za objavo v A.D.

Tako imam vtis, ki bo padel šele z novimi dokazi, da zahteva ga. Kocjančič »demokracijo« in »odprtost« za tisti del tiska, ki odklanja komunistično diktaturo v Sloveniji in SFRJ, kaj takega pa ne zahteva od režimskih glasil. Ko boste dokazali ali potrdili, da ste resnično naklonjeni demokratični usmeritvi s tem, da postavljate iste zahteve tako temu listu kot denimo Rodni grudi ali Slov. koledarju ali novejši reviji Sloveniji, ga. Kocjančič, boste imeli pravico drugim očitati nedoslednost v zagovarjanju demokratičnosti. Prej pa ne. Splošno pisati o »teh« in »onih«, kot to delate v Vašem dopisu, ne pomeni nič, ker vsaj za mene za Vas doslej še ni bilo nobenih »onih«. Zato Vas prosim, da mi dokaze o teh slednjih posredovate, da jih lahko objavljam.

Jaz, ki emigraciji niti ne pripadam, in politični emigranti še bolj, nimamo kaj dosti vpliva na sedanji režim, ker mi ga odklanjamo zaradi nedemokratičnosti, kar dejansko pomeni, da ga smatramo — vsaj za sebe pišem — kot nelegalen predstavnik slovenskega naroda. To, ker ni bil nikoli izvoljen ali potrjen od ljudstva, v imenu katerega vlada. Vi pa, ga. Kocjančič, ki režimu nikoli — zopet, kolikor je meni znano — niste delali najmanjših »političnih« težav zaradi režimske nedemokratičnosti, bi pa lahko igrali veliko vlogo, če bi se javno postavili kot zagovorniki resnične politične demokratizacije slovenskega režima. Zakaj tega niste storili? Zakaj tega ne storite danes. Zakaj ne poveste javno in odločno, da predstavlja diktatura za slovenski narod v zadnjih letih 20. stoletja pravo sramoto? Ali je Vam sram tako govoriti, ali morda ne mislite tako. Morda ste mnenja, da bi slovenski narod na svobodnih volitvah izglasoval nadaljevanje sedanjega sistema. Pa agitirajte torej, da režim take volitve dopušča, in bi vsi videli. Če bi se Vi in tisti, s katerimi v kulturnem in drugem slovenskem delovanju v Torontu in Kanadi sodelujete, zavzeli za to, da mora Slovenija dobiti demokratično politično ureditev, bi to oblasti v Ljubljani zares vzele. Če ste se na ta način že kako angažirali, mi ni znano, in bi rad bil — kot gotovo mnogi bralci, ne samo v Kanadi, ampak tudi tu v ZDA — o tem podrobneje obveščen. In, če po Vaši uvidev-

nosti, se za takšno angažiranje niste zavzeli in morda tudi ne nameravate, bi rad dobil pojasnilo, zakaj ne? Tudi tak odgovor bi prispeval k širjenju debate.

Še to bi dodal: Upam si trditi, da prihaja čas, ko bodo demokratični Slovenci v Sloveniji začeli kritičneje gledati na ravnanje slovenskih skupin v izseljenstvu. Tisti, ki so svojo aktivnost usmerjali samo preko režima, bodo v slučaju demokratične Slovenije marsikaj slišali na njihov račun.

Ob koncu naj povem, da je ga. Kocjančič poslala dolgo zbirko njenih pesmi. Nekaj teh objavljam. Izbira je moja in tudi površna, kajti nimam najmanjše sposobnosti glede pesništva.

Rudolph M. Susel

Število duhovnikov in redovnikov(-ic) v koprski škofiji

V začetku 1989 je imela škofija 183 duhovnikov, od teh pa kar 22 upokojenih. Povprečna starost duhovnikov je skoraj 53 let.

V škofiji je tudi 24 redovnikov in 93 redovnic. Bogoslovcev ima škofija trenutno 17. V Malem semenišču v Vipavi pa ima koprška škofija samo tri gojence. V preteklem letu so umrli trije duhovniki: Alojz Gulič, Leopold Jurca in Franc Premrl.

Dragi rojaki, potujete v Evropo?

Na pragu domovine, v središču stare Gorice na lepem drevoredu Corso Italija, vas pričakujemo v PALACE HOTELU, najboljšem hotelu v mestu: 75 sob s kopalnico, telefonom, radijskim sprejemnikom, barvno televizijo, mini-barom, klimatizacijo. Najmodernejši komfort po zelo ugodnih cenah: enoposteljna soba \$40, dvoposteljna soba \$62. Cenjenim gostom so na razpolago hale, konferenčna dvorana, parkirni prostor in hotelska restavracija v začasno ločenem poslovanju. V PALACE HOTELU bo poskrbljeno za vaš cimprijetnejše počutje, dobrodošlico pa vam bo osebno izrekel rojak Vinko LEVSTIK:

DOBRODOŠLI

PH-PALACE HOTEL, Corso Italia 63

34 170 Gorizia-Gorica, Italy; Tel.: 0481-82166; Telex 461154 PAL GO I

PESMI

Cvetka Kocjančič

Materine solze

Kup raztrganih, lačnih otrok,
strahote vojne vsepovsod —
le kaj si, mati ti, takrat čutila,
da niti solze nisi potočila?

Ko gruča otrok brez očeta je ječala,
ko hčerka na mrtvaškem odru je ležala —
le kaj si, mati ti, takrat čutila,
da niti solze nisi potočila?

Ko vsi otroci smo te zapustili,
da lepšo bi bodočnost si zgradili,
ti sama v svoji skromni koči si ostala,
da vse solze v samoti bi zjokala.

Sele ko svoje dete sem imela,
skrivnost življenja tvojega sem razumela:
ljubezen, bolj kot vse gorje si ti čutila,
zato samo ponoči, naskrivaj
v trpljenju solze si točila.

Nova vera

Med Luno in Zemljo sredine ni.
Ceprav v vesolju satelitov sto lebdi,
na Luni ni življenja za ljudi,
tako Apolo — boz znanosti nas uči.

A dobri bog zemljanov — bog židov in kristjanov,
nas srednjo, zmerno pot uči:
kot z bratom brat naj človek vsak
bogastvo svoje in bol deli.

Ce vse bogastvo ni sveta delili,
če vsi bi iz trpljenja drugih se sočutja učili,
bi vsi ljudje dobrot dovolj imeli
in vsi na svetu srečno bi živeli.

Živel je mož, ki ni bil ne svetnik in ne poet,
za novo vero vnel je revni tretji svet;
če vera ne, pregovor stari nas uči:
kjer dva prepirata se, tretji naj dobiček ima.

Nova pesem

Nove misli so ves svet prevzele,
pojavi nova pesniška se sila,
ki klasične oblike vse je opustila,
prav nič ji niso mar soneti in gazele.

So stari mojstri o ljubezni peli,
Narodu so upanje dajali,
v svobodo so mu pot kazali,
za domovino ljudstvu so srce ogreli.

Se v novih časih nova pesem kuje,
ljubezni, upanja ne izkazuje,
ji tuje je sočutje do človeka,

le pesnik nad usodo svojo veka,
ker v srcu strah ga nadleguje,
ko sam on s sabo se vojskuje.

Življenje poeta

Življenje je poeta kot veliki mogočni Nil,
ki od vseh strani dotoke vpleta
v splet močnih ustvarjalnih sil:
življenje je le ena sama pesem neizpeta.

Ko razjezi se božji stvarnik v višavi
in med zemljo in nebom več soglasja ni,
tedaj vodovje malo in veliko špet naplavi,
da Nilu več mogočnih bregov razločiti ni.

Pa vendar nas učita zemljepis in zgodovina,
kje je sredina te mogočne reke,
da od sredine sem ter tja določena širina —
da levi — desni breg ji nihata na veko veke.

Tako kot struga te mogočne reke
ljubezen se umetnika nagiba sem in tja,
odpušča so-človeku vse pregrehe,
če le ga ne upognejo na tla.

Ko s tal pobere se, ves poteptan,
ponosno hrbtenico dvigne, mož nov, močan;
spozna, da JEZ-US bil človeštvu je v oporo dan,
da varno po sredini bi ga vodil, noč in dan.

Kadar med duhom in telesom se razruši harmonija,
ko med ljubeznijo in jezo meje ni,
duh zacvete — nastane poezija,
ki nas ljubezni, potrpljenja, upanja uči,
da kadar strašna, dolga noč nastane
in nam za dušo vrag ponuja kup zlata,
ko Antikrist s pošastne znanosti,
kulture izotopi boga brani,

ČLOVEK (delavec in kmet, še manj poet)
ZA DOLAR DUŠE NE PRODA.

Sonce v testni steklenički

Zadnji čas je v časopisju in na televiziji ogromno poročil o domnevni iznajdbi tkim. »hladne fuzije«, ki, če bi bil proces potrjen, ponuja praktično neuničljivi energetski vir. Kaj hitro pa postajajo razlage tega procesa in polemika o tem, ali gre res za neko vrhunsko znanstveno odkritje — nek fizik je celo dejal v intervjuju (sicer je sam skeptičen), da bi bila resnična »hladna fuzija« primerljiva glede važnosti človekovemu odkritju ognja — ali pa za prazno bajko. Tedenska revija »Newsweek« je objavila poročilo, ki je bilo prevedeno v slovenščino in objavljeno v ljubljanskem Teleksu 27. aprila. To poročilo objavljam v celoti, ker je pisano v dokaj razumljivem jeziku. Ilustracijo pa objavljam direktno iz Teleksa.

Urednik

Več kot trideset let so se znanstveniki trudili, da bi v laboratoriju sprožili kemijski proces, zaradi katerega žari tudi sonce: nuklearno fuzijo. Če se dva lažja atoma združita v enega težjega, se ustvarja energija — in to energija, ki jo lahko pretvorimo v elektriko.

Fiziki so zgradili 120 trilijonov vatov močan laser in reaktor, ki je velik kot 12 lokomotiv. In ravno zdaj, ko se jim je zdelo, da bo fuzija vsak hip postala uporaben energetski vir, sta se pojavila dva kemika, ki trdita, da lahko sprožita fuzijo v posodi, podobni podolgovatemu akvariju. Prejšnji mesec (marca) sta Martin Fleischmann z univerze v Southamptonu in B. Stanley Pons z univerze v Utahu svedčano objavila, da... no, lahko sprožita fuzijo v steklenici.

Od takrat kopirni stroji vseh znanstvenikov bruhajo desettisrski rokopis o tem, kako se ta proces sproži. Raziskovalci od Madžarske pa vse do Teksasa skušajo potrditi to teorijo in predhodni namigi, da bi ikonoklastični pristop utegnil biti tisti pravi, so postali upi za »najpomembnejši razvoj tega stoletja,« pravi fizik Phillip Morrison iz tehnološkega inštituta v Massachusettsu. Razen, dodaja, »če vse skupaj ni nič«.

Fuzijo pa je težko komercialno izkoriščati, saj je treba atomska jedra, ki se sicer odbijajo, prepričati, naj se združijo. V fuzijskih reaktorjih to oviro premoščajo s pomočjo sile: delce segreje do temperature 50 milijonov stopinj in jih stisnejo na čim višjo specifično težo. Tako se jedra res združijo, vendar ta proces porabi več energije, kot pa je lahko proizvede in je torej neekonomičen.

V zadnjih dvajsetih letih so se raziskovalci vsaj milijonkrat približali rešitvi, kako zaježiti to energetsko vrzel. Tako meni Stephen Dean in dodaja: »A vendar je še dolga pot do tam, ko bomo pognali komercialen fuzijski reaktor.«

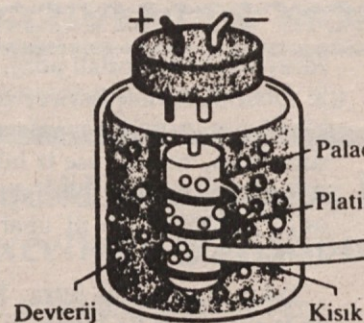
»Fuzija v testni steklenički« pa je preprosta in poceni. Fuzija deluje na poceni in praktično neizčrpljivo gorivo, ki ga pridobivajo iz morske vode. Proizvaja manj radioaktivnih odpadkov kot sodobne elektrarne na atomski pogon, ki delujejo na fiziji (razbitju jeter) in skoraj nič plina, kakršen se vali iz dimnikov elektrarn na premog. Novost nove metode pa je, da deluje pri sobni temperaturi in tako nudi »uporabno tehnologijo za proizvodnjo toplote in moči,« pravi Fleischmann.

Divja reakcija

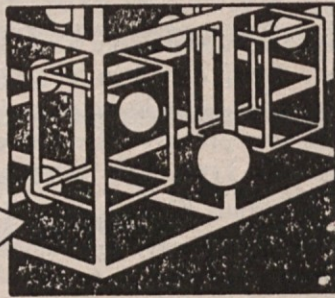
Fuzija v testni steklenički se zdi kot povratek v tiste dni, ko raziskovalnih skupin ni bilo niti za dva nogometna moštva. Fleischmann in Pons sta si svojo strategijo izmislila med potepanji po utaškem kanjonu Mill Creek in med norimi seansami v Ponsovi kuhinji.

»Možnosti so bile ena proti bilijonu,« pravi Pons. Včasih pa tudi slepa kura najde svoje zrno. Raziskovalca sta v petih letih porabila 100.000 dolarjev svojega denarja, delala pa sta tudi ponoči in ob vikendih. Res ni bilo lahko. Nekoč je bila kemična reakcija tako burna, da je požgala laboratorijska betonska tla. Kemiku pa ju slavijo že pred uradno objavo popolnih rezultatov. »Bistvo genija je v tem, da sprejme stvari, ki se drugim ljudem zdijo bedaste, in da vidi nove možnosti,« zatrjuje Charles

FUZIJA V STEKLENICI

1 Paladij, ki ga obkroža platinasta žica, je namočen v težko vodo, kjer je vodikogen zamenjal njegov sorodnik devterij. Tok loči vodo na devterij in kisik.

2 Pozitivno nabit devterij se pomakne k paladiju. Tam ga ta absorbira v svojo membrano. Končno postane membrana tako nabita z devteriji, da se začne jedra združevati.

3 Fuzija sprošča helij-3, nevtrone in ogromno energije — mnogo več, kot je bilo potrebno za razdvojevanje vode. Količina energije v odnosu do neštevilnih nevtronov je še vedno nepojasnjena.

Martin s teksaške univerze. »Ta dva sta vizionarja.«

Skrivnost pa je tičala v odkritju, da se paladij lahko do določenih atomov obnaša kot prenatrpana jetniška celica. Paladij absorbira in v svojo membrano ujame obliko hidrogena, ki se imenuje devterij. Devterijska jedra so čvrsto zaprta, a vendar so hkrati tako mobilna, da mora priti do »številnih bližnjih trčenj,« pišeta Fleischmann in Pons.

Fuzija nekaterih celic je na vsak vloženi vat moči proizvedla 4,5 vatov. Pred kratkim pa so se razširile govorice o celici, ki na vsak vloženi vat proizvede 10 novih vatov. Zasedili so tudi nevtrone in tritij, obliko hidrogena, ki jo uporabljajo za vodikovo bombo. Oboji pa so jasno znamenje uspešne fuzije. (Tu je treba poudariti, da mnogi fiziki in tudi kemiki dvomijo o vsem tem, češ da nista bila Pons in Fleischmann dovolj natančna v merjenju omenjenih snovi. Tudi je kritika zaradi tega, ker drugi znanstveniki niso mogli preko poskusov doseči rezultate, o katerih govorita Pons in Fleischmann. Zato je zadeva še vedno popolnoma odprta, skoro vsi znanstveniki pa soglašajo, da se v Pons-Fleischmann eksperimentiranju dogaja »nekaj novega«. Ur.)

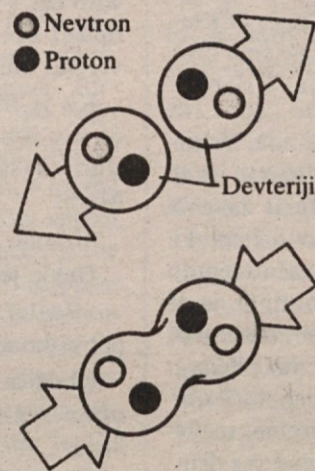
Kljub začetnim dvomom pa v »hladno fuzijo« počasi začnajo verjeti tudi nekateri vodilni strokovnjaki za fuzijo. Deloma tudi zato, ker Pons in Fleischmann na tem področju nista prva: z nekatere vrste hladno fuzijo so se ukvarjali tudi raziskovalci pod vodstvom fizika Stevena Jonesa iz Brigham Young University in Johanna Rafelskega iz univerze v Arizoni. Leta 1981 so ustvarili nenavadne atome hidrogena: jedra niso obkrožali nevtroni kot v naravi, ampak delci imenovani »muoni«.

Rafelski pravi, da se zaradi »muonov« jedra 200-krat bolj približajo kot v naravi in da se zato združijo. Na žalost pa fuzija z »muonsko« katalizacijo ne proizvaja dovolj toplote in zato ni uporaben energetski vir. Jonesova skupina je poskusila z metodo kovinskega zapora, pri tem pa je uporabila tako titan kot paladij. Opa-

KAKO DELUJE

Fuzija

V reakciji nuklearne fuzije se atomska jedra združijo. Manj energije je potrebno, da se združita dve spojeni jedri kot pa dve originalni mali jedri. Rezultat je dodatna energija, ki je enaka razliki med »združevalnima energijama«.

1 Atomski jedri se normalno odbijata, saj imata obe pozitivni električni naboj. Pri navadni fuziji je potrebno ogromno energije, da bi premostili to naravno odbijanje.

2 Čelahko premagamo njuno medsebojno odbijanje, se dve peresno lahki jedri združita. Tako nastane težje jedro, nekaj raztresenih delčkov in, kar je najpomembnejše, presenetljiva količina energije.

zili so jasne znake fuzije. Vendar niso proizvedli dovolj toplote, kot je to uspelo Ponsu in Fleischmannu.

Skrivnostna vročina

Skrivnost tiči prav v toploti. Tudi če se jedra zaradi kovinske membrane združijo, ali ta fuzija ustvarja vročino, ki je potrebna za proizvodnjo moči? Na to vprašanje pa ni uspelo odgovoriti nobenemu fuzijskemu teamu, vključno z newyorškim Brookhaven National Laboratory, kjer so baje sprožili hladno fuzijo. Samo Pons in Fleischmann trdita, da sta našla rešitev. Izmerila sta bilijonkrat višjo vročino, kot bi jo lahko razložili s standardno devterijsko fuzijo. Če vročina res nastaja zaradi devterijske fuzije, bi morala reakcija izpluniti tudi toliko nevtronov, da bi bila Pons in Fleischmann zaradi radiacije že zdavnaj mrtva, pravi Ernest Yaeger z Case Western Reserve University. Ker pa sta še vedno živa, devterijska fuzija torej ni vir vročine. Fiziki o tem vneto razpravljajo, Pons in Fleischmann pa pravita, da mora biti to »neznan nuklearni proces ali več procesov«.

Utaška univerza je zaprosila za patent, vendar se zaenkrat zanj ne zanima še nobeno podjetje. Po eni strani je fuzijsko gorivo zelo poceni: devterij pridobivajo iz morske vode in galona stane le okoli 10 cen-

tov. Poltonski kombi bi lahko prepeljal dovolj devterija za tisoč megavatni fuzijski reaktor za celo leto. Inženirji pa se zavedajo tudi ovir pri gradnji hladnofuzijskih tovarn. Tona paladija stane namreč 5 milijonov dolarjev (po poročilu o fuziji pa je cena seveda še narasla), tisoč megavatna tovarna pa bi potrebovala 400 ton.

Paladij je pri absorbiranju devterija manj učinkovit, če se ta proces odvija pri temperaturah, ki so značilne za elektrarne. »To še ne pomeni, da hladna fuzija ni izvedljiva,« pravi Gerald Kulcinski iz univerze v Wisconsinu. »Je nekaj, o čemer moramo še razmišljati.«

Tudi največji optimisti preokujejo, da nuklearne fuzije ne bomo mogli uporabljati s tradicionalno metodo vsaj še trideset let. Mnogim znanstvenikom pa zdaj pred očmi miglja prav hladna fuzija.

Yaeger pa pravi, da je že toliko teamov skušalo potrditi teorijo o hladni fuziji, da že »primanjkuje paladija«. Fizik Tibor Sztaricskai iz madžarske univerze Kossuth Lajos, ki je bil z Gyulo Csika med prvimi, ki so potrdili to teorijo, predvideva, da »bomo prišli do (komercialne) energije mnogo hitreje kot takrat, ko so odkrili nuklearno fuzijo«. V zgodovini fuzije kar mrgoli tudi takih odkritij, ki sploh ne zaslužijo tega imena.

Josef's Hair Design

5235 Wilson Mills Rd.
Richmond Heights, Ohio
461-8544 or 461-5538

POVEST

Grče

Spisal SLAVKO SAVINŠEK

Nadaljevanje

»Gospod župnik, molite, molite! Da ne poginem, da ne ponorimo vsi skupaj! Molite, gospod, z vso dušo, z vsem srcem, noč in dan molite! In mašujte za nas, da zmoremo. Za sina mi molite, gospod, za Klemen, da mi ga ohrani!«

Omahnili so nazaj v blazine in ni zmoželi niti besedice več.

»Zaupaj, Vršan, in moli tudi ti. Jaz bom, kolikor more nevreden mašnik moliti. Ali prvo je: ne obupaj nad milostjo božjo, ki je še vedno prav ravnala!«

Dogovoril je, vzel palico in pokrivalo ter odšel. V veži je še Mani naročil, naj nocoj ne pusti nikogar k očetu in naj bo sama ob njem vso noč. O Klemenovi bolezni pa ne sme nikdar ziniti, da gre kaj v slabše.

Župnik je odšel v noč. Vršan pa je ostal sam z Mano in iskal z vsem svojim bitjem za eno samo prav majhno lučico, ki bi mu zasvetila v strašno temo, divjajočo v njem; tipal je s koščenimi prsti vase, da bi našel eno samo samcato bilčico, ki bi se je mogel oprijeti. Pa ni našel opore, do jutra ne, razen ene same, ki pa je nad vse drugo: Boga Križanega! — — —

Skozi štirinajst dni je divjalo v srcih sosednjih si hiš v Podsmrečju in besnelo, da ni bilo niti hipa miru in presledka bolečini. Stari Vršan se je boril z Bogom in župnikom, da bi si vsaj pravo pamet ohranil, župnik Mihael pa s Križanim in starim Vršanom, da bi izprosil milosti in omilil udarec stranskega božjega biča.

Pri Belcjanovih sta oče in mati vse noči prebedela v molitvi za hčer, njenega moža in njunega otroka. Liza je omahnila pod križem in se šibila kot vrbova šiba in mežala od strahu, da zdaj zdaj strašno udari vanjo.

Klemen je pa v vročici vpil in divjal noč za nočjo in kričal po utehi. Besnel je v bučnem pogovoru z očetom, pa ga zopet otroško ponižno prosil; ljubkoval je svojo ženo, komaj poročeno, in jo tolažil, pa jo zopet pehal stran in kričal, da je mladi planinski kralj in si bo drugo kraljico izbral. Spet je klečal pred župnikom na kolenih in ga rotil, naj pregovori očeta. In zopet je natolceval svojo sestro, da mu hoče iztrgati grunt in očeta šunta zoper njega in Lizo.

Župnik Mihael, ki je trpel z vsemi, ni spal nobeno noč na postelji. Za uro, dve je podremal kar kleče pred Križanim, ko mu je tožil svoje in svojih dragih gorje in ga prosil milosti zanje.

A vse ni nič pomagalo. Prišlo je, kar je moralo priti. Tedaj je zaihtelo vse Podsmrečje, da se je razleglo gori v gmajno Srednjega vrha, odjeknilo po vseh rovtih in senošetih, se

ujelo v grape in jarke strmi, ki je v dolino držala, in se razlilo po dolini, planilo od hiše do hiše in se prelilo v solze in ihtenje:

»Vršanov Klemen je umrl!«

Lizo so nezavestno odnesli od smrtne postelje močeve v zgornjico, položili poleg nje siroto Klemenčka, umili Klemen in ga položili na mrtvaški oder

Najdlje so držali vest skrito pred starim Vršanom. Ali kot da je slutil, je bil tisti dan nemiren, venomer je klical v sobo Mano in jo spraševal, kaj je s Klemenom. Ubogo dekle, sicer močno in vajeno bridkosti, trdo na zunaj do skrajnosti, je komaj sproti zunaj umivalo oči v mrzli vodi, da ne bi opazil oče objokanih vek; ali vseeno mu ni ušlo.

Ko je Mana prišla proti večeru v sobo in prižgala luč, je stari Vršan nakrat naklical Mani:

»Mana, stopi sem!«

Dekle je ubogalo.

»Poglej mi v oči!« se je vzpel pokonci.

Ubožica je uprla pogled v očeta, a ga takoj zoper pobesila.

»Ti si jokala!« je pokazal na njene oči z uvelo roko.

Dekle ni vzdržalo več, zaihtelo je glasno.

Takrat pa se je utrgalo staremu Vršanu, ki je spoznal:

»Klemen, moj Klemen!«

Omahnili so v blazine nazaj in obležali tiho ko mrtev. Mana je preplašena planila po deklo, prihitela z ovitki in hotela očetu močiti čelo s kisom. Tedaj pa je sunil vanjo z roko, da je prevrnila posodo z vodo in odletela v kot k peči:

»Stran, pusti me, pusti me!« je kričal in divjal ko blazen. Pometal je raz sebe vso odejo, se dvignil pokonci in se pognal proti mizi. Obe roki je stezal v okno, odkoder se je videlo k Belcjanu, široko razprli oči in nato pričeli trepetati. Mana in dekla sta priskočili in ujeli očeta, ki je omahnil vznok, in ga položili nezavestnega v posteljo. Toda še preden je pritekel

zdravnik, ki so poslali ponj, se je zdrznil iz omedlevice, odklonil vsako preiskovanje po zdravniku, zapodil vse iz hiše, se naslonil nazaj v blazine in ostal zamišljen, da ni upal k njemu nihče.

Tako je ostal do jutra. Ko pa je zjutraj prišla Mana, ki je vso noč prebila na pragu pred vrati v sobo, ker se ji je zdelo molčanje sumljivo, je videla očeta, ležečega in z glavo zaritega v blazino. Njegovo izmučeno, razbolelo telo je stresalo divje ihtenje, ki je prehajalo v glasen jok. Čez čas se je ihtenje sprevrglo v krik. Stari Vršan je divjal in jokal v bolečini vse dopoldne. Ko pa je odzvonilo poldne, se je nakrat umiril in zaspal.

Tako je spal vse popoldne in dolgo v večer. Semtertja ga je streslo v spanju pridušeno ihtenje, sicer pa je spal spokojno in Mana, ki je stopila vsak trenutek v sobo in pogledala po očetu, je odhajala vedno z novo skrbjo, kaj bo, če se oče ne prebudi iz spanja. Potolažila sta jo župnik in zdravnik, ki sta pozno popoldne tistega dne prišla v Podsmrečje, da pogledata po Vršanu in Lizi, ki je tudi skoro umirala v bolečini.

Ali pozno zvečer se je stari zbudil. Legel je vznok in se zastrmel v strop. Prišla je Mana in ga povprašala, ali česa želi. Odkimal je. Sedla je k peči na klop in vzela v roke pletivo. Tedaj se je obrnil oče k njej:

»Mana, pojdi spat, trudna si.«

Dekle ni ubogalo, ostalo je ob peči, češ, da ni zaspala in da se mudi za delo. Presedela je tako pozno v noč, ko jo je oče nagnal vnovič v posteljo, najprej mirno, ko pa ni slušala, ostreje. Da bi mu ustregla, je odšla, legla v kamro, a pustila vrata odprta, da je lahko slišala vsak najmanjši očetov premik. Ali bolnik se ni ganil do jutra.

Večkrat je Mana, ki jo je skrbel očetov mir, prišla po pristih pogledat, kaj je z očetom, a vedno jo je pogledal tako ostro, da je takoj odšla. Ni pa zatisnila oči vso noč, v vedni

skrbi, da bi se očetu ne pripetilo kaj hujšega.

Drugi dan je oče užil nekaj malega mleka. Takoj zjutraj je velel Mani, naj zagrne prednja okna, češ, da ga slepi svetloba. V tem polmraku je ostal ves dan, ne da bi spregovoril besedico, ne da bi se kam ozrl. Nepremično je pol sedel, pol ležal in strmel nekam predse in molčal s stisnjenimi ustnicami.

Zvečer je zopet sedla Mana s pletenjem k peči, ko jo je oče nakrat vprašal:

»Si že kropila?«

»Sem, davi.«

Obmolknil in zastrmel je zopet predse. Čez dolgo je vprašal:

»Lepo leži?«

»Ves je v rožah. In vence so mu celo iz Borovca in Loga prinesli.«

Spet se je zamislil. Pa je nakrat svoje misli glasno nadaljeval z vprašanjem:

»Se je kaj spremenil?«

»Kakor bi spal, je. Celó malo smehlja se,« je odgovorila Mana.

Molčala sta zopet. Mano je zmagal spanec in glava ji je omahnila na prsi. Stari je opazil in ji dejal:

»Mana, pojdi v posteljo.«

»Saj bom šla, še nisem zaspala.«

»Ubogaj in leži!« ji je prigoval, ne da bi preveč silil.

Res je Mana slušala in je odšla. Zopet je pustila vrata odprta, da bi slišala, če bi oče kaj želel. Nekaj časa, takole do polnoči, je še parkrat prišla pogledat po očetu, potem pa jo je zmagal spanec, ubožico, ki že tri noči ni zatisnila oči, in trdo je zaspala.

Stari Vršan je sedel negibno v postelji in poslušal dihanje hčerino v kamri. Ko je čutil, da je dekle zaspalo, je tiho zlezl iz postelje in s težavo poskal zakmašno obleko, vzel palico, prislono v kot pri peči, si ogrnil plašč in hitro stopil iz sobe v vežo. Tam je obstal, prisluhnil v kamro in ven, če ni morda zunaj kdo; nato pa se je splazil k vežnim durim, obrnil ključ in odrinil zapah z vso močjo bolnega telesa.

Prav narahlo so zaškripala vrata v tečajih, ko jih je odprl; postal je in poslušal. Slišal je samo tiho, enakomerno dihanje Manino. — Omahnili so skozi vrata in se z obema rokama oprijeli kljuke, sicer bi bil padel, tako ga je omotil sveži zimski zrak, in sta se mu kolena zašibila. Ko si je bil opomogel, je varno priprl duri, počakal še nekaj časa na pragu, nato pa se je spustil na dvor in dalje po kolovozu proti Belcjanu.

Stežka je hodil, bolj omahoval, vsaka dva koraka počival in se naslanjal ob palico ter lovil sapo. Ali vendar je prišel dalje po kolovozu in dospel do Belcjanove hiše.

Pod oknom, kjer je ležal mrlič, je obstal in se naslonil ob tnalo, ki je stala tamkaj. Pokukal je v izbo, so li še pri mrliču, ali ne. Ni slišal nobenega pogovora. Sicer je bilo v

hiši vse temno, domači so odšli spat, ker je bilo treba zjutraj zarana vstati. Tudi sosedje, posebno pa dolinci, so bili že odšli, pri mrliču je ostala samo stara čuvarica Lena, ki je pazila na sveče in molila rožni venec. Kimala je semtertja v dremavici, se za čas vzdramila, pogledala po svečah, utrnila tu eno, drugo znova nažgala, pa spet sedla in nazaj zadremala.

V njeno dremanje udari drsajoč korak. Lena se vzdrami prisluhne, pogleda na vrata, ki se isti hip počasi odpro, in v sobo vstopi stari Vršan, blede, upognjen, mrk; bela dolga brada se mu zmršena razliva na prsi, palico drži kvišku, da ne bi udaril z njo ob tla, iz obraza pa mu žari dvoje razprtih oči kakor dvoje plamenice.

»Ježeš, Marija!« se utrga Leni in molek ji pade iz rok.

Šele zdaj jo zapazi stari Vršan, se obrne proti njej, dvigne roko in položi kazalec na usta: molči! In Lena res onemi, pol od strahu nad prikaznijo starega Vršana, pol pa na njegov nemi ukaz.

(nadaljevanje prihodnji torek)

MISEL

V vsakem trpljenju je nekaj božjega, zato je vsako trpljenje posvečeno... Kjer koli srečate bol in trpljenje, bodisi v resničnem življenju ali v knjigi, postojte s svečano dušo, s spoštovanjem v vseh mislih — ker Bog je blizu.

Ksaver Meško

MALI OGLASI

HOUSE FOR RENT

Quiet Area

Large, 2-3 bedrooms, carpet screened porch, appliances, fenced yard — 382-3768 (37-40)

Apartment For Rent

3 rooms, up. Newly remodeled bathroom. \$250. E. 40 St. 361-4515. (37-40)

Grill Cook Needed

Full time. Days, Monday thru Friday. Call 861-3896. (37-38)

ATTENTION - HIRING! Government jobs - your area. Many immediate openings without waiting list or test. \$17,840 - \$69,485. Call 602-838-8885. Ext. R1772.

For Sale by Owner

Modern 2 family brick home. 2 bdrms each unit. Separate utilities. 2 car garage. Off E. 185 St. \$67,000. Call 531-8679. (36,37)

Norwood Rd., Near St. Clair For sale by owner. Handyman special. 5 suites 3 garages. Office space. Workshop. Storage space. \$45,000. Negotiable. 289-4395. (x)

Hiše barvamo zunaj in znotraj. Tapeziramo. (We wallpaper). Popravljamo in delamo nove kuhinje in kopalnice ter tudi druga zidarska in mizarska dela.

Lastnik TONY KRISTAVNIK Pokličite 423-4444

Za zanesljivost in stvarnost cen pri "kupovanju" ali prodaji Vašega rabljenega avtomobila se Vam priporoča slovenski rojak

Frank Tominc lastnik CITY MOTORS

5413 St. Clair Ave.

tel. 881-2388